

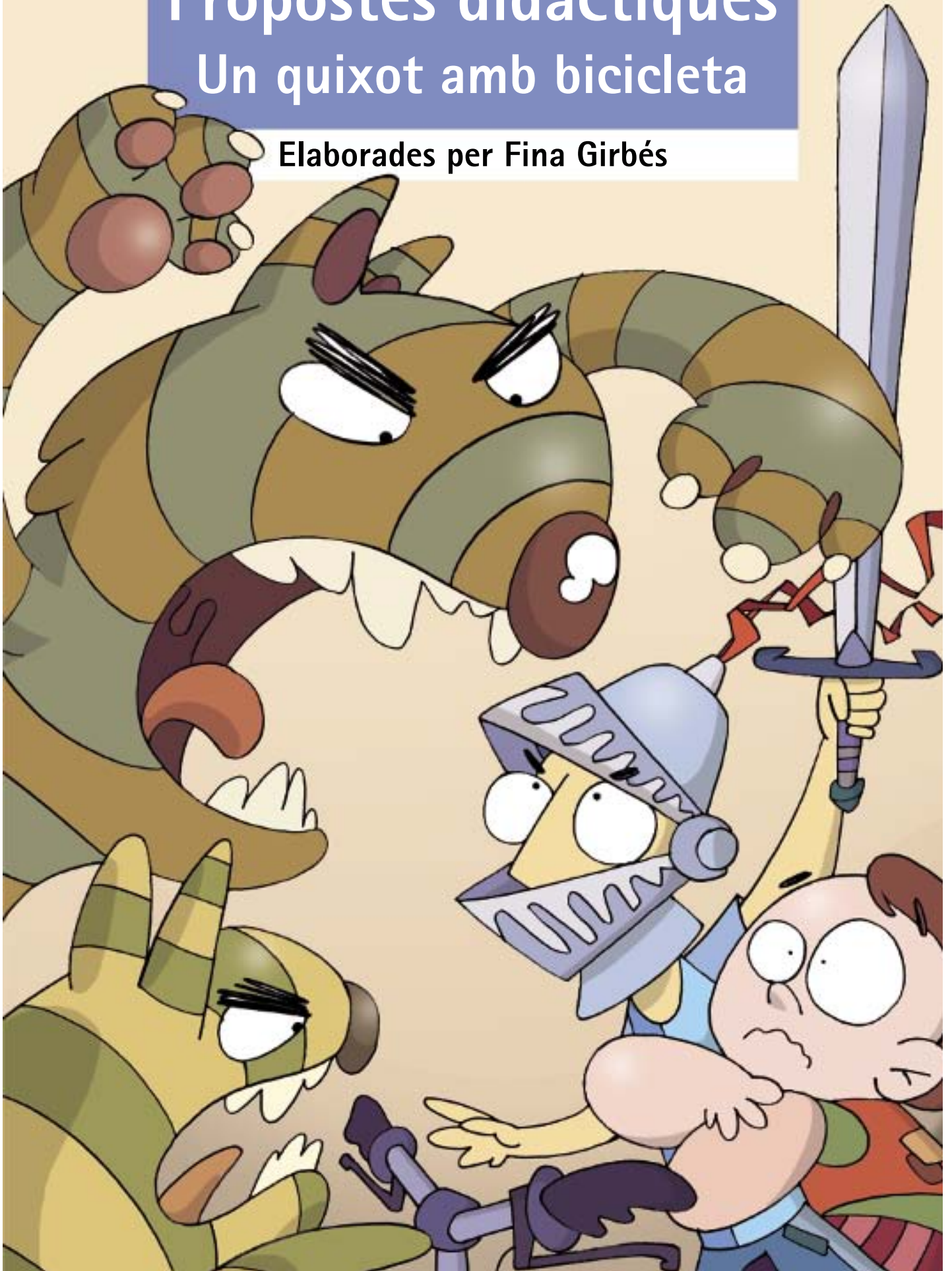
EL MICALET GALÀCTIC



Propostes didàctiques

Un quixot amb bicicleta

Elaborades per Fina Girbés



UN QUIXOT AMB BICICLETA

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Enric Lluch*

Dibuixos: *Pablo Olivero*

Edicions Bromera / Alzira 2004

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 109

Sèrie: Crema.

Format: 13 × 20,5 cm, 80 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: A partir de 8 anys. L'habilitat de l'autor per a posar-se en el lloc dels xiquets, i l'encert a l'hora de triar un lèxic adequat per a explicar la història, faran possible l'acceptació dels més menuts d'un clàssic poc accessible d'una altra manera. La lectura d'aquest llibre donarà lloc, amb tota probabilitat, a un intent per part dels menuts d'acostar-se a la història original.

RESUM ARGUMENTAL

El pare de Salva vol que llija el *Quixot*, però a ell li sembla un llibre massa gruixut. Un bon dia, l'home no pot treballar perquè s'ha fet un esquinç, i això propicia la lectura en veu alta al fill de diversos episodis en què intervenen el famós cavaller i el seu escuder. I així, a poc a poc, el xiquet és encisat per l'afany de justícia de don Quixot i per les seues aventures fantàstiques, i convenç el seu amic Miliet perquè l'acompanye com a fidel escuder.

El parc és l'espai ideal on trobar enemics amb qui lluitar o on localitzar persones que necessiten ajuda. Tanmateix, els cal la indumentària adequada, i Salva ho soluciona ràpid: en comptes de cavall, una bicicleta; en comptes d'escut, una tapa de cassola i, en comptes de llança, un pal de granera.

Igual que feia don Quixot, Salva transforma la realitat, i així els venedors de pizzes esdevenen mags terribles que volen destruir el llibre del *Tirant*; les cadires d'un bar són gegants amb qui cal enfrontar-se, i uns gossos que passegen es converteixen en llops ferotges. Davant d'això, Miliet, com feia l'escuder Sancho Panza, intenta obrir-li els ulls a la realitat amb bonhomia i fidelitat. Això sí, reclama una Dulcinea com el seu amo.

Després d'un seguit de desenganys, troben un home al parc que entén la situació i esdevé el cavaller de la Trista Mirada. Aquest els anima a lluitar contra el terrible Ami el Morat que té presonera la reina Leocàdia de la Mirimbòlia.

A la fi, mitjançant la narració d'aventures amb uns enemics amb qui enfrontar-se, *Un quixot amb bicicleta* fa palés que la imaginació i l'aventura poden ser tan presents en el món actual com ho van ser en la ment del cavaller de la Manxa.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Resulta atractiva i divertida la manera de conèixer don Quixot i Sancho Panza, personatges cabdals de la literatura universal. El paral·lelisme entre les aventures de Salva i Miliet i les del cavaller i l'escuder aconseguixen la recreació de situacions desbaratades i ben conegudes, com ara la de la lluita amb els molins de vent, però també la incorporació de situacions i personatges de l'obra no tan divulgats.

Pot resultar un aperitiu que obrirà la gana d'endinsar-se en versions més complexes sobre la vida d'aquest cavaller i, també,

òbviament, d'altres cavallers universals com Tirant lo Blanc al qual l'autor esmenta especialment.

A més, al llarg dels capítols, de l'actuació dels protagonistes i de les seues relacions, es desprenen un seguit de valors aplicables totalment a l'educació de les persones, com ara:

- La necessitat del diàleg i la comunicació en la família.
- L'experiència impagable d'escoltar llegir durant la infantesa els adults més acostats.
- La imaginació i la fantasia, que endolceixen i fan més amables les situacions quotidianes.
- El desig d'aconseguir la reparació de les injustícies que ocorren al nostre voltant.
- El coneixement i la valoració d'obres de la literatura universal.
- La col·laboració en les tasques domèstiques en un àmbit cordial i igualitari.
- La consideració del llibre com un dels millors regals i la necessitat d'augmentar-ne la valoració col·lectiva.
- La necessitat de gaudir d'un temps d'oci que trenque la dinàmica del treball diari com a benefici per a la salut personal.
- L'elecció acurada de textos per part dels educadors i animadors perquè resulten atractius i aconseguisquen captivar lectors nous.
- La capacitat d'inventiva i creació d'històries amb personatges fabulosos.
- La defensa d'un tractament acurat dels llibres com a objectes valuosos per a la cultura.
- L'acceptació de caràcters i maneres de ser diferents que comporten reaccions i actuacions distintes.
- La importància del comportament dels adults com a animadors de la lectura i models a imitar pels més menuts.
- L'amistat entre les persones com a creadora de lligams i motivadora de projectes comuns.

L'AUTOR

Enric Lluch i Girbés va nàixer a Algemesí (la Ribera Alta). Llicenciat en història per la Universitat de València, a hores d'ara barreja la seua activitat de mestre amb la creació literària. Ha guanyat diversos premis literaris, com el Jaume I, el Jacinto Pérez, el de narrativa curta de l'Alcúdia, el Samaruc o el Joan Amades. Ha publicat títols com *Potosnàguel*, *Pallorfeta*, *El faraó Totun-nàs*, *L'inventor Xaveta*, *El regne de Tentipotenti*, *Eugeni: un geni mal geni...* També, i publicats en aquesta mateixa col·lecció, ha escrit els títols *El rei Panxut redola i el rei Primal s'envola* (Premi Samaruc, 1992), *Neu i gossos... quin embolic!*, *L'àngel Propulsat i el dimoni Emplomat* (Premi Vicent Silvestre, 1996), *Les lletres fan fugina*, *Pometa dolça* i *Silverius Flautus*. L'humor és una constant en tota la seua obra dedicada, fonamentalment, al món infantil. Darrerament també ha publicat dues novel·les juvenils en Bromera: *Jo... i les circumstàncies* i *Si la gran deessa ho vol*, finalista del Premi Far de Cullera de Narrativa Històrica Juvenil.

L'IL·LUSTRADOR

Pablo Olivero (Argentina, 1976) és un jove dibuixant que va estudiar a l'Argentina, on es va especialitzar en il·lustració humorística i dibuixos animats. La seua capacitat per a canviar de registre i adaptar-se a l'edat dels receptors explica la gran quantitat de treballs diferents que ha fet en poc de temps: reproducció, girs i models de personatges de sèries televisives, a més de la intervenció en la preparació de sèries de dibuixos animats. També ha intervingut en la il·lustració dels llibres *Derechos del niño*, 1 i 2, *Gotitas de papel*, *Plantas que curan*, *Ciencia y técnica* i *Lápiz y papel*, i ha col·laborat en il·lustracions de pàgines web. A Edicions Bromera ha il·lustrat, a més d'*Un quixot amb bicicleta*, materials curriculars, i els contes de la col·lecció «Primeres Lectures de Micalet».

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

L'animació lectora és un dels principals reptes per a l'educador actual, i aconseguir que els alumnes enceten una lectura col·lectiva amb expectatives d'èxit resulta engrescador. D'acord amb aquesta idea, la present proposta vol oferir una eina al professorat i, a més, aconseguir l'objectiu principal de la col·lecció, que és crear lectors. El vessant lúdic intenta que els infants associen lectura amb diversió i entreteniment.

És per això que, després de la fitxa bibliogràfica sistematitzada que us proposem, i que té com a objectiu crear estructures de reflexió sobre el text, les activitats complementàries procuren abraçar les distintes competències lingüístiques (habilitats orals i escrites) així com enllaçar-les amb altres objectius educatius (recerca d'informació, maneig de diccionari, dramatització, expressió plàstica...). Totes aquestes activitats defugen el plantejament purament acadèmic, ja que mai pretenen ser un treball afegit la tasca diària dins l'aula.

Abans d'acabar la lectura d'un llibre, la preparació i motivació de l'alumnat són fonamentals per a mirar-lo amb bons ulls. Més que una presentació directa, s'aconsella, per tant, crear expectatives i moure la imaginació.

En el cas d'*Un quixot en bicicleta*, es poden retallar les siluetes de don Quixot i Sancho Panza en grandàries distintes, i que vagen apareixent en diversos llocs de l'aula. A la curiositat que provocarà aquest fet es va responent en xicotetes dosis que augmenten el misteri que tant agrada als alumnes de l'edat a què va adreçada aquesta història. Tot seguit, s'hi afigen la coberta del llibre i les il·lustracions. Per últim, se'n fa la presentació.

Durant la lectura val la pena aprofitar el paral·lelisme entre els episodis de don Quixot i Sancho Panza i els que protagonitzen els dos xiquets. L'aportació per part dels alumnes de versions distintes d'aquesta obra universal pot servir per a una lectura simultània en

què podrien participar tant alumnes com mestres i també pares. Com en el cas del pare del protagonista, la implicació de la família resulta de gran profit en aquesta tasca d'animació a la lectura.

Per a *després de la lectura*, les activitats proposades ací pretenen ser una eina que ajude el professorat en la seua tasca i li aporte un ventall de possibilitats perquè les aplique segons el nivell i les necessitats del grup lector a què s'adrecen. Són activitats plantejades perquè, de manera atractiva i lúdica, els alumnes s'acosten al llibre i el coneguen a fons. Per tant, s'hi presenta una diversitat d'activitats. Algunes, com les activitats complementàries 9 i 11, s'endinsen en els recursos expressius utilitzats per l'autor del llibre; i també n'hi ha de relacionades amb l'expressió oral i la dramatització. La inclusió d'activitats que requereixen habilitats d'expressió artística (13 i 16) resulta atractiva per als alumnes de Segon i Tercer Cicle de Primària a qui van adreçades.

Finalment, cal insistir en el caràcter optatiu de les activitats, sempre a l'arbitri del docent responsable de la lectura dirigida i grupal del llibre, i la conveniència de fer-ne un ús exclusivament escolar.

*SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 3

b) d) a) c) e)

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 9

Tristà de la Magalona, Triboni de la Mirambània, Leocàdia de la Mirimbòlia, Ami el Morat, Blanc de la Farinosa, Xato de les Potes Llargues, Turmet del Molindó

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 11

a/3, b/ 1, c/5, d/ 6, e/4, f/ 2

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 14

Pedra

Oceà

Miol

Aigua

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Quins inconvenients troba Salva a la lectura del *Quixot*?

.....
.....

2. Com li contagia el pare l'interés per les aventures del cavaller?

.....
.....

3. Completa la graella:

QUI ERA?	COM LI DEIEN?	COM ERA?
	Don Quixot	
L'escuder		
El cavall de don Quixot		

4. Dóna la teua opinió.

–Quina és l'aventura de don Quixot i Sancho Panza que més t'agrada, de les que apareixen en *Un quixot amb bicicleta*?

.....
.....

–I la més divertida de Salva i Miliet?

.....

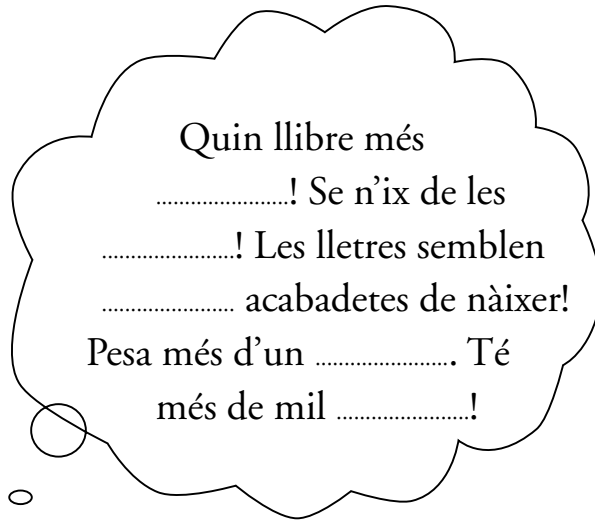
5. Recomanaries el llibre a algun amic? Justifica la resposta.

.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Completa els buits i sabràs què pensava Salva, al principi, del llibre de don Quixot.

tapes, pàgines, formigues, gruixut, quilo



2. Desxifra i copia aquest fragment del Quixot que Salva té dificultats per ser les lletres com formigues.

En un lloc de la Maresca, el nom del qual no vull recordar, veia, no ho vull, un d'aquells grallers de llarga o la part, veia un altre, comell transparent de tan magre i llebreu saltant per a la copa.

.....
.....

3. Ordena aquestes aventures del *Quixot* com li les va llegir el pare de Salva.
 - a) Es topà amb un carro plenet de persones disfressades.
 - b) Va trobar uns molins de vent que li semblaren gegants.
 - c) S'endinsà en la cova de Montesinos.
 - d) Va confondre un ramat d'ovelles amb un exèrcit.
 - e) Els seus amics li cremen tots els llibres, llevat del *Tirant*.

.....



4. Relaciona les confusions de don Quixot amb les aventures que li conta a Salva son pare.

- | | |
|----------------------|--|
| Molins de vent • | • Un exèrcit |
| Ramat d'ovelles • | • Gegant que tenia
presonera una princesa |
| Cuiros plens de vi • | • Gegants malanyosos |

5. Relaciona les confusions de Salva amb les aventures que protagonitza juntament amb l'amic.

- | | |
|------------------------------|-----------------------------------|
| Repartidors de publicitats • | • Blanc de la Farinosa |
| Cadires de plàstic • | • Cavaller de la Trista
Mirada |
| Dos gossos xatos • | • Mags desmuntadors de
llibres |
| Home del parc • | • Dos llops ferotges |

6. Observa la il·lustració de la pàgina 17 i descriu físicament els dos protagonistes del llibre. Quin caràcter té cadascun?

Salva és

.....

Miliet és

.....

7. Marca amb una creu les afirmacions que expliquen en què s'assembla Miliet a Sancho Panza.

Té una donzella.	
És tranquil i reposat.	
Està sempre disposat a l'aventura.	
No veu els enemics ni els problemes que veu el cavaller.	
Intenta aclarir els malentesos i posar pau.	



8. Fes una llista amb les coses que necessiten Salva i Miliet per a ser don Quixot i Sancho Panza, i anota al costat de cadascuna l'objecte amb què la representen.

NECESSITEN	HO SUBSTITUEIXEN PER...
Un cavall	
Un burro	

9. Ajunta els noms i els cognoms dels personatges que inventa Salva per a les seues aventures.

- | | |
|------------|-------------------------|
| Tristà • | • de la Mirimbòlia |
| Triboni • | • de la Farinosa |
| Leocàdia • | • de la Magalona |
| Ami • | • del Molindó |
| Blanc • | • el Morat |
| Xato • | • de la Mirambània |
| Turmet • | • de les Potes Llargues |



10. Endequina de quin personatge es tracta, a partir de les pistes:
Un heroi molt valent, el llibre del qual és el millor del món:

.....

Una princesa a qui volia segrestar un gegant malvat:

.....

Don Quixot la busca amb deler:

.....

11. Relaciona cada expressió que apareix en el llibre amb el seu significat:

Del tric al trac •

• Tindre molta pressa

Portar l'all al cul •

• Molt lluny

Cara de pomes agres •

• De sobte

Com si sentira ploure •

• Actuar de manera premeditada

Fer-ho a posta •

• Mal humor

Allà a fer
punyetes •

• No fer cas

12. Ami el Morat fa un discurs en la seua llengua que Salva no entén, però sí el cavaller de la Trista Mirada. Busca en el llibre i «tradueix» aquestes paraules del cavaller.

Jamalají, jamalajà, majalà, majalí, alamajà!

.....
.....
.....
.....



13. A Salva li agraden molt els còmics, però no fa com els desmuntadors de llibres, que es feien avionets amb les seues pàgines. Segueix els passos que tens a continuació per a aprendre a construir avions amb fulls gastats o pàgines de periòdic dels que hi ha arraconats per casa.

1. Comença amb un tros de paper de la grandària d'una carta i doblega'l com es veu en la fig. 1.

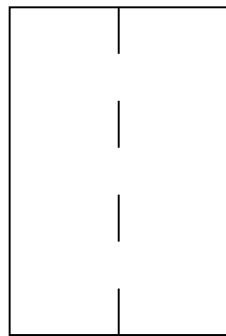


Fig. 1

2. Després doblega'n un cantó com es veu en la Fig. 2 i repeteix el mateix amb l'altre cantó per a obtindre el que es veu en la Fig. 3.

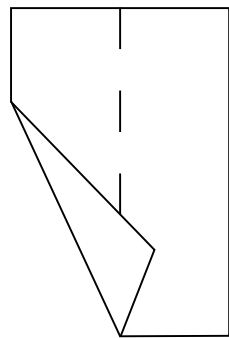


Fig. 2

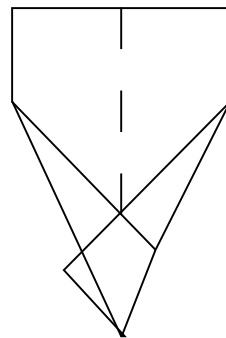


Fig. 3



3. Ara doblega el tros que sobra cap avall com es veu en la Fig. 4.

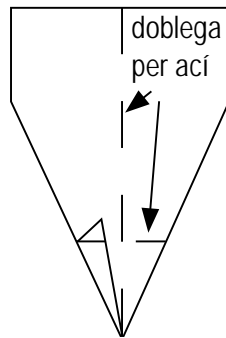


Fig. 4

4. Gira l'avió i doblega'n la punta, així obtindràs la Fig. 5.

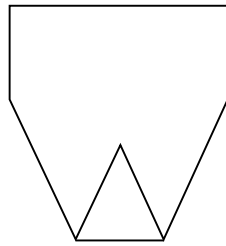


Fig. 5

5. Doblega la part central de l'avió en tres parts (els llocs amb línies discontinües) que es veuen en la Fig. 6. És important que doblegues els extrems de les ales cap avall perquè l'avió no vole a l'inrevés.

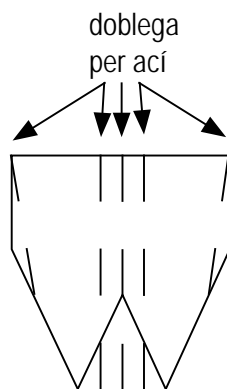
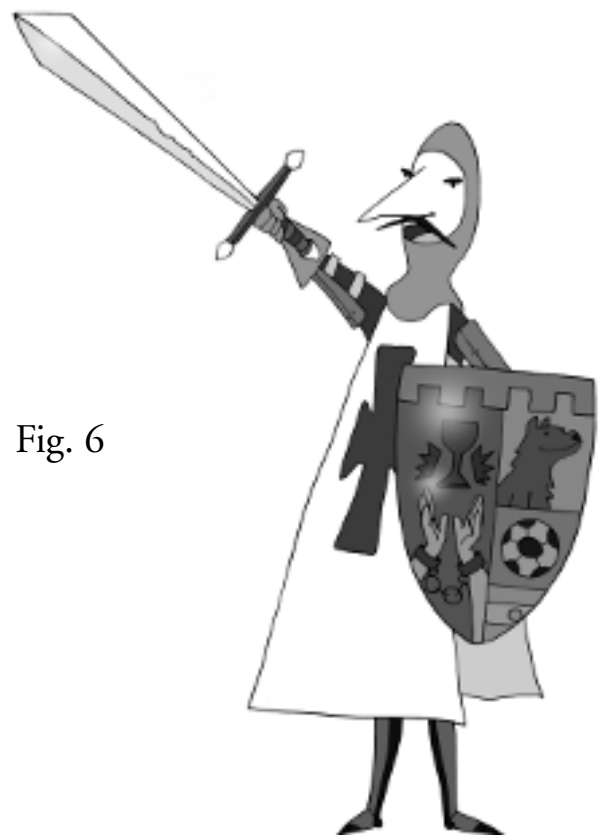


Fig. 6



14. Descobreix una de les fruites que més li agrada a Miliet amb les inicials d'aquestes paraules.

■ _ _ _ _

Mineral dur amb què podem entropessar.

■ _ _ _ _

Massa d'aigua salada més gran que una mar.

■ _ _ _ _

So que fan els gats.

■ _ _ _ _

Líquid per a beure, transparent, inodor i insípid.

15. Observa el dibuix de la pàgina 59 i inventa què hauria passat si la xiqueta pigallosa haguera volgut jugar amb Salva i Miliet.

.....

.....

.....

.....

.....

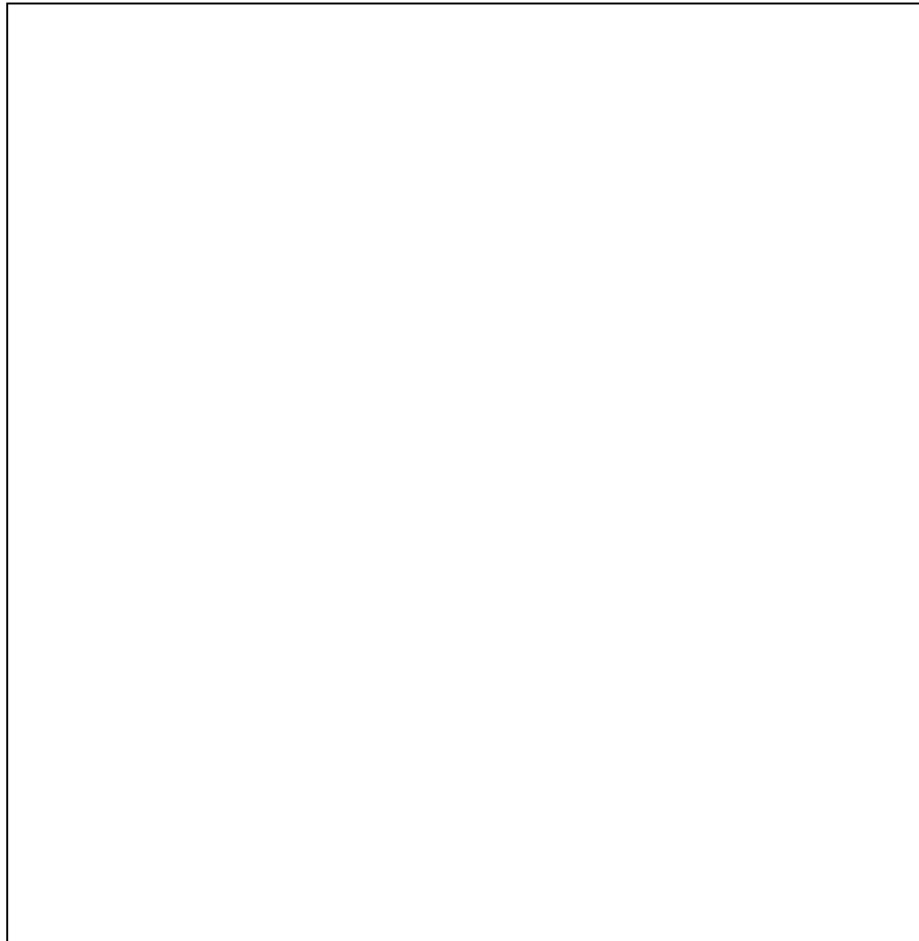
.....

.....

.....



16. Dibuixa el cavaller de la Trista Mirada i completa el seu «currículum».



Senyor de i de les terres de Acaba d'arribar del País, on ha alliberat uns i unes empresonats pel malvat gegant

17. Creus que el cavaller de la Trista Mirada i Ami el Morat es coneixien abans de trobar-se al parc? Per què penses això?

.....
.....

18. Com i quan s'acaben les aventures dels dos amics?

.....
.....

Propostes didàctiques referides al llibre
Un quixot amb bicicleta (ISBN: 84-7660-986-8)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Fina Girbés, 2004
Dibuixos de Pablo Olivero